

REPper

Interreg
Euro-MED

Co-funded by
the European Union

UNIVERSITY OF SARAJEVO

School of Economics
and Business

SAOPŠTENJE ZA MEDIJE

Za objavu

BiH mora ubrzati prelazak na cirkularnu ekonomiju: Od popravke do ponovne upotrebe proizvoda

Na okruglom stolu u Sarajevu istaknuta potreba za reformom propisa, jačanjem obrazovanja i ulaganjima u infrastrukturu za popravku i ponovnu upotrebu proizvoda

Sarajevo, 05.decembar 2025.godine

Bosna i Hercegovina mora ubrzati prelazak na cirkularnu ekonomiju kako bi ojačala svoju konkurentnost, smanjila pritisak na resurse i otvorila prostor za nova radna mjesta i inovativne poslovne modele – zajednička je poruka učesnika okruglog stola održanog 4. decembra 2025. godine na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu.

Događaj, organizovan u okviru Interreg Euro-Med projekta REPper – REPair PERspective, okupio je predstavnike privatnog i javnog sektora, finansijskih institucija, akademske zajednice, stručnih škola i civilnog društva, kako bi se razmotrilo kako popravka i ponovna upotreba proizvoda, recikliranje i inovacije mogu postati pokretači održivog razvoja u Bosni i Hercegovini.

Kroz dvije panel diskusije učesnici su analizirali strateške politike, regulatorne izazove, potrebe tržišta rada i prilike za razvoj održivih poslovnih modela zasnovanih na cirkularnim principima.

Na osnovu diskusija, formulisani su sljedeći ključni zaključci i preporuke:

- **Potrebna je strateška transformacija** domaće privrede prema cirkularnom modelu koji smanjuje otpad i gradi dugoročnu vrijednost, umjesto linearnog modela fokusiranog isključivo na kratkoročni profit. Ovakav zaokret jača otpornost i konkurentnost privrede.
- **Zaštita potrošača podrazumijeva i transparentnu komunikaciju.** Građani ne samo da trebaju imati veća prava, nego moraju biti jasno informisani o njima – posebno u segmentima popravke proizvoda, ponovne upotrebe i održive potrošnje gdje javni sektor mora osigurati jasan regulatorni okvir i nadzor.

- **BiH treba ubrzati usklađivanje zakonodavstva sa EU regulativom** te osigurati harmonizaciju propisa između entiteta. Jedinstven pravni okvir olakšaće razvoj cirkularnih praksi i tržišnih standarda.
- **Javni sektor ima ključnu ulogu u pokretanju i usmjeravanju cirkularne tranzicije** – kroz izradu i provođenje politika, zelene javne nabavke, ulaganje u infrastrukturu za upravljanje otpadom i reciklažu, efikasan inspekcijski nadzor te podršku lokalnim zajednicama i obrazovnim ustanovama. Time država ne samo postavlja pravila, nego i vlastitim primjerom pokazuje kako cirkularni principi mogu postati standard u praksi.
- **Filozofija 9R predstavlja temelj cirkularne tranzicije**, jer promoviše odbijanje nepotrebne potrošnje, promišljanje prije kupovine, smanjenje upotrebe resursa, ponovnu upotrebu, popravku, industrijsku obnovu proizvoda, prenamjenu proizvoda i reciklažu. Usvajanje 9R logike mijenja način razmišljanja potrošača i biznisa i omogućava dugoročni prelazak na održive modele poslovanja i potrošnje.
- **Reciklaža mora biti integrisana u širi pristup u kojem se otpad posmatra kao resurs**. Razvoj infrastrukture, sistema selekcije otpada, sekundarnih sirovina i tržišta recikliranih materijala ključni su za zatvaranje materijalnih tokova i smanjenje pritiska na prirodne resurse.
- **Percepcija obnovljenih i repariranih proizvoda mora se mijenjati**. Ključno je razvijati povjerenje javnosti u njihovu kvalitetu, jer šire prihvatanje ovih proizvoda direktno smanjuje otpad i potrošnju resursa.
- **Privredni sektor pokazuje spremnost za cirkularnu tranziciju, ali bez systemske podrške teško može ostvariti veći iskorak**. Potrebni su podsticaji, infrastruktura i edukacija kako bi cirkularni modeli postali dio poslovanja. Privatni sektor i privredne komore imaju ključnu ulogu u ovom procesu. Biznisi su neposredni nosioci promjena kroz inovacije, održive poslovne modele i ulaganja u popravku, ponovnu upotrebu i produženje vijeka trajanja proizvoda. Komore, sa druge strane, mogu ubrzati tranziciju kroz povezivanje aktera, edukaciju, promociju najboljih praksi i podršku razvoju tržišta za cirkularne proizvode i usluge.
- **Obrazovni sistem, uz podršku nadležnih ministarstava i javnih institucija, mora modernizovati kurikulum** i više uključiti teme cirkularne ekonomije, održivosti i popravke. Uz formalno obrazovanje, potrebno je uključiti sve generacije kroz javne kampanje i programe cjeloživotnog učenja.
- **Pametna specijalizacija, ulaganje u inovacije i interdisciplinarnost su ključne za razvoj cirkularne ekonomije**. Potrebno je jačati saradnju između privatnog sektora, akademske zajednice i obrazovnih institucija, naročito srednjih stručnih škola. Akademska zajednica treba aktivno provoditi istraživanja za potrebe privatnog i javnog sektora, kako bi se kreirale politike i prakse zasnovane na podacima. Jačanje praktičnih kompetencija učenika, modernizacija stručnog obrazovanja i promocija zanatskih

REPper

Interreg
Euro-MED

Co-funded by
the European Union

zanimanja od suštinskog su značaja za povećanje interesa mladih i stvaranje kvalifikovane radne snage koja može odgovoriti na potrebe tržišta popravke, servisiranja i održavanja.

- **Finansijski sektor već primjenjuje ESG principe** i ima kapacitet da bude ključni akcelerator cirkularne ekonomije kroz politike finansiranja, kriterije održivosti i podršku projektima sa pozitivnim društvenim i okolišnim efektima.
- **Pojedini sektori već prednjače u ovom procesu**, poput automobilske, gdje su redovno održavanje, produženje životnog vijeka proizvoda i ponovna upotreba dijelova ugrađeni u standarde industrije. Ovakvi primjeri mogu služiti kao model za druge grane privrede.